

Värmdös Havs- och kustplan 2023 – kommentarer från Värmdö Fågelklubb (VF)

Värmdö Fågelklubb har tagit del av Havs- och kustplanen som berör Värmdö kommun. Inom kommunen ryms en stor del av de internationellt sett unika skärgårdsmiljöer som Sverige som nation och Värmdö kommun måste ta ett stort ansvar för när det gäller att bevara den biologiska mångfalden. Generellt stödjer vi planen och speciellt anser vi att principen för "Stora sammanhängande naturområden och jordbruksmark bevaras" är mycket viktig för framtiden. Detta är av central betydelse ur flera perspektiv: a) under pandemin ökade antalet besökare i naturen och det verkar hålla i sig – besök i naturen ger förutom återhämtning även bättre hälsa; b) Sverige är beroende av import av livsmedel och med tanke på den politiska oro som nu finns i världen är det viktigt att gynna möjlighet till större självförsörjning; c) Världen står nu inför både en kommande klimat - och biologisk mångfaldskris och därför är bevarande av stora naturområden och även restaurering av exempelvis våtmarker viktiga för att motverka krisen.

Nedan är några specifika förslag eller kommentarer:

- VF stödjer en utredning av såväl behovet av särskilda föreskrifter för existerande fågelskyddsområden som behovet av nya fågelskyddsområden.
- VF stödjer bildandet av de tre nya naturreservaten vid Sandön, Nämdö/Grönskär/Horssten samt Björkskär/Lilla Nassa. De är alla mycket viktiga för både fågellivet och för uthållig leverans av olika ekosystemtjänster.
- VF anser att skogsbruket bör minimeras i Skärgården för att behålla den biologiska mångfalden samt minska utsläppen av klimatgaser.
- VF stödjer att trälgränsen flyttas ut så långt som möjligt, helst helt utanför Värmdö kommun, för att både gynna det kustnära fisket och skydda växt- och djurlivet i skärgården.
- VF anser att rekreationsområden bör utpekas som är tillgängliga genom kollektivtrafik och där även potentiell naturturism kan utvecklas.
- VF anser att Värmdö kommun bör sträva efter att skapa stigar längs stränder och motverka att staket sätts upp som hindrar fri tillgänglighet inom strandskyddade områden.
- VF stödjer principen om att värna om närhet och tillgång till natur vid planering av bostadsbebyggelse.
- VF anser att ~~stödjer att~~ grunda vikar som fortfarande är oexploaterade så långt möjligt bör skyddas från kommersiella båtar och fritidsbåtar. Dessa vikar är mycket viktiga för den biologiska mångfalden och olika ekosystemtjänster, exempelvis fiskproduktion. Där det är möjligt bör även ankringsbojar läggas ut för att eliminera behovet av ankring för besökande fritidsbåtar och därigenom minska påverkan på bottenfaunan.
- VF anser att kommunen bör ta fram en övergripande våtmarksplan där det föreslås såväl nya våtmarker, som restaurering och ~~av våtmarker samt~~ stärkande av existerande våtmarker. Anledningen är att våtmarker levererar många olika ekosystemtjänster, exempelvis gynna biologisk mångfald, så kallade gäddfabriker, motverka övergödning av havsvattnet i skärgården, hålla vatten kvar i landskapet för att gynna grundvattnet, buffert vid extremväder och i vissa fall även fungerar som en

koldioxidfälla. Vid våtmarker i närheten av jordbruksmark bör det även skapas dammar för att hjälpa till med bevattning.

- Vid nya exploateringsprojekt i Skärgården som har negativ påverkan på naturen bör det även planeras för kompensationsåtgärder för klimatanpassning och biologisk mångfald. Principen bör vara att nya exploateringar så att säga ska gå plus för både klimatet och den biologiska mångfalden.
- VF saknar i Havs- och kustplanen en markering av behovet att vid planering ta hänsyn till de öppna vattenytor och grunda havsområden som hyser stora mängder födosökande sjöfågel under hösten och vintern, speciellt alfågel där en stor del av världspopulationen övervintrar i Östersjön.
- Anläggandet av en trafiknod vid Björkviks brygga kräver god planering och en rejäl upprustning av trafikinfrastrukturen då vägen från Brunn inte klarar så mycket mer trafik ned till Björkvik. Vidare saknas tillräckliga parkeringsplatser, platser för omlastning m.m. vid bryggan. En ny trafiknod riskerar även att ytterligare försvaga ett redan svagt samband mellan det sammanhängande naturområdet från skogen söder om Brunn, via Långviksträsk naturreservat och Björnöreservatet.
- Av betydelse i sammanhanget är också latrinhanteringen i skärgården. VF vill peka på behovet att både bygga ut systemet med mobila/flytande latrintömningsstationer och underhålla/repamera befintliga stationer.

Värmdö 15 september, 2023

Vänligen,

Tom Arnbom och Sven Faugert
Värmdö Fågelklubb
Solövägen 4
139 50 Värmdö
E-post: tom.arnbom@telia.com